

KEN nr 10045 af 03/11/2017 (Gældende)

Udskriftsdato: 30. november 2019

Ministerium: Økonomi- og Indenrigsministeriet
Journalnummer: 2017-1830-15481

Senere ændringer til afgørelsen
Ingen

Ankestyrelsens principafgørelse 79-17 om stedbarnsadoption - samlivskrav - rugemor - egg sharing

Principafgørelsen fastslår

En adoption må kun bevilges, når den er bedst for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

Ved vurderingen af, om en stedbarnsadoption er til barnets bedste, lægger adoptionsmyndighederne vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Adoptionsmyndighederne stiller derfor som udgangspunkt krav om, at adoptanten på ansøgningstidspunktet har levet sammen med sin partner og dennes barn i mindst 2½ år.

Samlivskravet på 2½ år mellem ansøger, partneren og barnet, der ønskes adopteret, kan fraviges i situationer, hvor der mellem ansøgeren og partneren eksisterer et stabilt familieliv, inden barnet fødes.

Ved vurderingen af, om der er tale om et stabilt familieliv, indgår længden af ansøgerens og partnerens forhold og samliv, og om de allerede har fællesbørn.

Det er afgørende for, at samlivskravet kan fraviges, at der enten er afsluttet en faderskabssag, uden at der er fastslået et faderskab, eller at en eventuel retlig forælder kan inddrages i adoptionssagen. På den måde sikres det, at forælderen, der mister det juridiske bånd til barnet, der ønskes adopteret, høres og vejledes om adoptionens retsvirkninger.

Forælderen, der mister det juridiske bånd til barnet, har samme rettigheder som enhver anden forælder, indtil adoptionen er gennemført.

I to sager kunne samlivskravet fraviges.

I den ene sag havde ansøgeren og dennes partner været sammen siden 1999 og gift siden 2006. De havde i forvejen et fællesbarn på 6 år. Moren til barnet, der var søgt adoption af, var søster til ansøgeren. Moren havde fungeret som surrogatmor for barnet. Hun havde ikke modtaget betaling for surrogatforholdet, og hun kunne inddrages i adoptionssagen.

I den anden sag, hvor samlivskravet blev fraveget, havde et par indgået registreret partnerskab i 2006 og havde i forvejen to fællesbørn på henholdsvis 7 og 10 år. Faren havde fungeret som kendt donor. Han var efter det oplyste indstillet på ikke at have en forældrerolle i forhold til barnet, der blev søgt om adoption af. Det var muligt at inddrage ham i adoptionssagen.

I disse to sager vurderede Ankestyrelsen, at der i familierne var tale om stabile familieliv, der kunne begrunde en fravigelse af samlivskravet. Statsforvaltningen skulle undersøge, om de øvrige betingelser for stedbarnsadoption var opfyldt, herunder indhente en erklæring fra den forælder, der ville miste det juridiske bånd til barnet.

I en anden sag kom Ankestyrelsen modsat frem til, at der ikke var tale om et stabilt familieliv.

Parret havde i denne sag været sammen siden januar 2014 og var blevet gift i september 2014. De havde ingen fællesbørn. Biologisk far var en anonym sæddonor.

Ankestyrelsen fandt ikke, at der i familien var den fornødne stabilitet, der kunne begrunde en ændring af barnets familieretlige status. Samlivskravet kunne derfor ikke fraviges.

Det var ikke en særlig omstændighed efter adoptionsloven og havde i øvrigt ikke betydning for vurderingen, at ansøgeren var barnets genetiske mor (hun havde fungeret som ægdonor for sin partner).

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt. Det har vi gjort for at afklare, hvornår en adoption kan være til barnets bedste, selvom ansøger og barn endnu ikke har boet sammen i 2½ år.

Afgørelserne justerer tidligere praksis.

Ankestyrelsen har tidligere set bort fra samlivskravet, hvor der er søgt om adoption af helt små børn i situationer, hvor et kvindeligt par sammen har planlagt at få et barn ved assisteret reproduktion. Vi lagde vægt på, at der mellem ansøgeren og barnets mor eksisterede et stabilt familieliv. Det havde også betydning, at en eventuel faderskabssag var afsluttet, uden at der var fastslået et faderskab (se TFA2015-108).

Denne praksis er indarbejdet i denne afgørelse.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om adoption, adoptionsloven, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 1821 af 23. december 2015

- § 2, om barnets bedste.
- § 13, om erklæring fra forældre uden del i forældremyndigheden.

Ankestyrelsen har ikke andre principafgørelser på området.

Vejledninger

Vi har også anvendt vejledning om adoption nr. 11366 af 30. december 2015

- Pkt. 4.2., om vurdering af om adoption er bedst for barnet.
- Pkt. 4.2.1., om samlivskravet.
- Pkt. 6.3., om erklæring efter adoptionslovens §§ 13 og 14.
- Pkt. 6.3.3., om protest mod adoption.

Den konkrete afgørelse

Sag nr. 1, j.nr. 2016-1830-53047

Du har klaget over Statsforvaltningens afgørelse om afslag på stedbarnsadoption af B. Statsforvaltningen afgjorde sagen den xx. xx xxxx.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Samlivskravet kan fraviges i din sag.

Det betyder, at vi ændrer Statsforvaltningens afgørelse.

Statsforvaltningen skal derfor behandle din sag igen. Statsforvaltningen skal vurdere, om de øvrige betingelser for at bevilge stedbarnsadoption er opfyldt. Dette indebærer, at Statsforvaltningen skal indhente en erklæring fra BM om hendes holdning til adoptionen. Statsforvaltningen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at der i sagen er tale om særlige omstændigheder, der gør, at adoptionen kan være bedst for B, selvom du endnu ikke har boet sammen med hende i 2½ år.

Vi vurderer også, at BM skal inddrages i Statsforvaltningens behandling af sagen.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du og Bs far har været sammen siden 1999, og at I har boet sammen og været gift siden 2006.

Vi lægger også vægt på, at I har et fællesbarn, som I ønsker at sikre Bs retlige søskenderelation til så tidligt som muligt.

I har dermed allerede et stabilt samliv at etablere stedbarnsadoptionen på baggrund af.

Derudover lægger vi vægt på, at BM, Bs registrerede mor og din søster, efter det oplyste ikke har modtaget vederlag for surrogatmoderskabet. Vi lægger desuden vægt på, at BM, efter dine oplysninger, ikke ønsker at være retlig eller social forælder til B.

Disse oplysninger kan efterprøves ved at inddrage BM i sagen, således at hun kan høres og vejledes om adoptionens retsvirkninger.

Oplysningerne fremgår særligt af oplysninger i CPR og klagen.

Om reglerne

En adoption må kun bevilges, når den kan antages at være til gavn for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

Ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være til gavn for barnet, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Der stilles derfor som udgangspunkt krav om, at adoptanten på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen og barnet i mindst 2½ år.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan kravet til samlivets længde fraviges efter en konkret vurdering.

Kravet til længden af samlivet mellem ansøgeren og barnet kan fraviges efter en konkret vurdering ved stedbarnsadoption af helt små børn i situationer, hvor et kvindeligt par sammen har planlagt at få et barn ved assisteret reproduktion. En fravigelse af kravet vil normalt kræve, at der mellem ansøgeren og barnets mor eksisterer et stabilt familieliv. Det har betydning i disse sager, at en eventuel faderskabssag skal være afsluttet, uden at der er fastslået et faderskab.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 2017-1830-15481

Du har klaget over Statsforvaltningens afgørelse om afslag på stedbarnsadoption af B. Statsforvaltningen afgjorde sagen den xx. xx xxxx.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Samlivskravet på 2½ år kan fraviges i din sag.

Det betyder, at vi ændrer Statsforvaltningens afgørelse.

Statsforvaltningen skal derfor behandle din sag igen. Statsforvaltningen skal vurdere, om de øvrige betingelser for at bevilge stedbarnsadoption er opfyldt. Dette indebærer, at Statsforvaltningen skal indhente en erklæring fra BF om hans holdning til adoptionen. Statsforvaltningen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at der i sagen er tale om særlige omstændigheder, der gør, at adoptionen kan være bedst for B, selvom du endnu ikke har boet sammen med hende i 2½ år.

Vi vurderer også, at BF skal inddrages i Statsforvaltningens behandling af sagen.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du og Bs biologiske mor har været registrerede partnere i 11 år.

Vi lægger også vægt på, at du og Bs biologiske mor allerede har to fællesbørn, som I ønsker at sikre Bs retlige søskenderelation til så tidligt som muligt.

I har dermed allerede et stabilt samliv at etablere stedbarnsadoptionen på baggrund af.

Derudover lægger vi vægt på, at I, efter det oplyste, inden Bs biologiske mor blev insemineret, aftalte med BF, at han skulle fungere som donor til jeres barn, og at han ikke skulle være retlig eller social forælder til B.

Vi lægger også vægt på, at BF nu kan inddrages i sagen, således at han kan høres og vejledes om adoptionens retsvirkninger i forbindelse med adoptionssagen.

Oplysningerne fremgår særligt af oplysninger i CPR og klagen.

Om reglerne

En adoption må kun bevilges, når den kan antages at være til gavn for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

Ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være til gavn for barnet, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Der stilles derfor som udgangspunkt krav om, at adoptanten på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen og barnet i mindst 2½ år.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan kravet til samlivets længde fraviges efter en konkret vurdering.

Kravet til længden af samlivet mellem ansøgeren og barnet kan fraviges efter en konkret vurdering ved stedbarnsadoption af helt små børn i situationer, hvor et kvindeligt par sammen har planlagt at få et barn ved assisteret reproduktion. En fravigelse af kravet vil normalt kræve, at der mellem ansøgeren og barnets mor eksisterer et stabilt familieliv. Det har betydning i disse sager, at en eventuel faderskabssag skal være afsluttet uden, at der er fastslået et faderskab

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 3, j.nr. 2017-1830-15257

Du har klaget over Statsforvaltningens afgørelse om afslag på stedbarnsadoption af B. Statsforvaltningen afgjorde sagen den xx. xx xxxx.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til at adoptere B på nuværende tidspunkt.

Det betyder, at vi stadfæster Statsforvaltningens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen ikke vil være til Bs bedste, da du endnu ikke har boet sammen med ham i 2½ år.

Vi vurderer også, at der ikke er særlige omstændigheder, der kan føre til et andet resultat.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du kun har boet sammen med B i 6 måneder (siden hans fødsel, den xx. xx xxxx).

Vi lægger også vægt på, at du og Bs mor, BM, blev gift den xx. september 2016 og har været samlevende siden november 2014. Jeres samliv har således været i under 3 år.

Vi lægger derudover vægt på, at du og BM ikke har fællesbørn, som I ønsker at ligestille B med.

Det er derfor vores vurdering, at I på nuværende tidspunkt ikke har haft et længerevarende stabilt familieliv.

Vi er opmærksomme på, at I har oplyst, at du er Bs genetiske mor, og at I har planlagt at få ham sammen ved assisteret reproduktion.

Det ændrer ikke ved resultatet. Det er ikke en særlig omstændighed efter adoptionsloven, at ansøger er genetisk mor til barnet, der ønskes adopteret. Efter dansk lovgivning er den kvinde, der føder et barn, barnets mor. En ægdonor har ikke rettigheder som forælder over det barn, der bliver til med hendes æg.

At I har planlagt at få B sammen ved assisteret reproduktion kan heller ikke føre til et andet resultat. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at I har boet sammen i under tre år. Det er vores vurdering, at der derfor ikke er tale om et tilstrækkeligt stabilt familieliv, som en stedbarnsadoption efter praksis kan bevilges på baggrund af.

Oplysningerne fremgår særligt af CPR.

Vi lægger til grund, at du er Bs genetiske mor.

Om reglerne

En adoption må kun bevilges, når den kan antages at være bedst for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

Ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være til barnets bedste, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Der stilles derfor som udgangspunkt krav om, at adoptanten på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen og barnet i mindst 2½ år.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan kravet til samlivets længde fraviges efter en konkret vurdering.

Kravet til længden af samlivet mellem ansøgeren og barnet kan fraviges efter en konkret vurdering ved stedbarnsadoption af helt små børn i situationer, hvor et kvindeligt par sammen har planlagt at få et barn ved assisteret reproduktion. En fravigelse af kravet vil normalt kræve, at der mellem ansøgeren og barnets mor eksisterer et stabilt familieliv. Det har betydning i disse sager, at en eventuel faderskabssag skal være afsluttet, uden at der er fastslået et faderskab

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er ikke enighed om afgørelsen. En mødedeltager mener, at der skal ses bort fra samlivskravet i din sag, da du er genetisk forælder til B.

Bemærkninger til klagen

Du og BM mener, at Statsforvaltningen ikke har vurderet de særlige familiemæssige forhold, som netop jeres familie har, og som I mener, giver grundlag for at fravige praksis om 2 ½ års samliv.

I skriver, at Statsforvaltningen mener, at det ikke er i Bs interesse, at hans genetiske mor har de samme juridiske rettigheder som hans fødemor, og dermed samme juridiske status, selvom I er gift og efter jeres opfattelse har et stabilt og sundt familieliv.

I mener derudover, at det strider imod barnets ret til at have et tæt forhold til sine forældre, ligesom han har en ret til at være knyttet til sit biologiske ophav.

I skriver, at jeres ret til at oprette og skabe en familie ikke bliver tilgodeset gennem Statsforvaltningens afgørelse.

I mener, at I lever op til den undtagelse fra samlivskravet, der findes i praksis vedrørende helt små børn.

Vi bemærker, at en stedbarnsadoption har til formål at skabe et forælder/barn-forhold eller anerkende et allerede bestående forhold af denne karakter.

Ved en afgørelse om stedbarnsadoption lægges der som nævnt vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er en velovervejet beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Dette hænger sammen med, at en stedbarnsadoption er en indgribende ændring af et barns familieretlige retsstilling. Der etableres et forælder/barn-forhold, som barnet retligt set ikke er født ind i.

Særligt ved adoption af børn under 18 år skal vi myndigheder være opmærksomme på, at et barn ikke altid har indflydelse på adoptionen. Det er således myndigheder, ansøgere og forældre, der bestemmer, at barnets familieretlige retsforhold skal ændres.

En adoption kan også ophæves igen – dog kun med barnets samtykke. Men barnet kan ende i en situation, hvor det er uønsket, hvis adoptanten ikke længere ønsker at være barnets forælder.

Vi lægger derfor i sager om stedbarnsadoption stor vægt på stabiliteten i familien. Der er ved vurderingen af, om der foreligger stabilitet i forholdet mellem ansøger og forælder og mellem ansøger og barn, ikke baggrund for at lægge vægt på, at ansøger er genetisk mor til barnet. Efter lovgivningen er det den kvinde, der føder barnet, der er barnets mor.

Vi kan også oplyse, at det forhold, at et barn kun har én forælder, heller ikke er en særlig omstændighed efter praksis. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis et barn har mistet en forælder. Også i disse sager vil det afgørende for vores vurdering af sagen være stabiliteten mellem ansøger, den levende forælder og barnet.

Vi henviser til begrundelsen for afgørelsen.